

Kavio- ja jalkarakenteen merkityksestä

Suomen Hevostietokeskus ry, Tallinpitäjän verkkotietopakettihanke

FT Minna-Liisa Heiskanen

Kavio-ongelmista

Usein hevosenomistajat maksavat hevosen kengityksestä sen elämän aikana moninkertaisen hinnan verrattuna hevosen hankintahintaan. Kavioihin liittyvät ongelmat ovat tavallisia ja niiden trunnistamiseen kannattaa paneutua. On tärkeää oppia tarkastelemaan kavion kokoa, muotoa, symmetriaa ja tasapainoa sekä varvas- ja luuakseleita.

On myös hyvä selvittää miten hevonen käyttää kavioitaan levossa, kävellessään ja ravissa. Liikeiden arviointitutkimus tehdään edestä, takaa ja sivulta, jolloin voidaan havaita hevosen liikeradat, mahdollinen takominen sekä kavioiden ja kengän kulumisen syyt.

Hevosen kaviossa on sarveisseinäjä ja martokavio. Kavioluu sijaitsee kavion sarveiskupin sisällä. Kavionmuoto määräytyy kavioluun mukaan. Kavio kasvaa vajaan sentin kuukaudessa aikuisella terveellä hevosella ja ikääntyneellä enää puoli senttimetriä kuukaudessa. Hevosilla on myös sarveisen kasvussa yksilöllisiä eroja. Kavionseinämien hidas kasvu aiheuttaa sen, että kavio-ongelmista toipuminen on hidasta. Ainoastaan pikkuvarsalla kavion kasvu on verraten nopeaa ja se mahdollistaakin jalan ja kavion asennon korjaamisen, jos se tehdään riittävän aikaisin.

Jalkarakenteen merkitys

Vähäisillä jalkarakenteen poikkeamilla ei ole voitu osoittaa yhteyttä hevosen kestävyteen. Sen sijaan jalka- ja varvasakselien merkittävillä muutoksilla on yhteys hevosen jalkaterveyteen. Esimerkiksi sapelijalkaisella hevosella etupolven murtumariski on kasvanut. Supistunut etusääri altistaa hevoset jänneongelmille. Ven-to vuohinen puolestaan lisää jänteiden rasitusta. Lyhyt ja pysty vuohinen heikentää hevosen ponnistusvoimaa ja rasittaa niveliä. Yhdensuuntaissiirtymän ja ulkokierteisten jalka-asentojen aiheuttamat ongelmat voivat joko lisääntyä tai vähentyä hevosen kehityksen myötä.

Takajalkojen kohdalla jyrkkä lautanen, pysty reisiluun ja suuri polvikulma sekä suora kinner johtavat siihen, että hevonen seisoo jalat takana. Tällaisilla hevosilla on tasapaino-ongelmia, mikä vaikeuttaa niiden käyttöä. Suora kinner yhdessä liian eteenpäin kallistuvan reisiluun kanssa ei muodosta yhtä vakava ongelmaa kuin edellä kuvattu. Kiveräkinner heikentää takajalkojen työntöä. Vuohisen sopiva pituus ja kulma kavioon kuivan jalkarakenteen kanssa lisää jalan kestävyttä.

Hevosen jalkarakennetta, erityisesti takajalkoja, tulee tarkastella kokonaisuutena. Havainnot tulee myös suhteuttaa hevosen ikään ja käyttötarkoitukseen.

Kuvasarjat: Hevosen jalkojen rakenteen yhteys terveyteen. Esimerkkikuvia kavion laadusta ja muodosta. Video: Hevosen terveystarkastus.

©Suomen Hevostietokeskus ry

Tekstin ja kuvien julkaiseminen ja kopiointi ilman Suomen Hevostietokeskus ry:n lupaa on kielletty.

